

**Конвенція
про боротьбу з торгівлею людьми
і з експлуатацією проституції третіми особами**

Преамбула

Беручи до уваги, що проституція і зло, яке супроводжує її, яким є торгівля людьми, що має на меті проституцію, несумісні з гідністю і цінністю людської особи і загрожують добробуту людини, сім'ї і суспільства,

беручи до уваги, що відносно боротьби з торгівлею жінками і дітьми мають силу такі міжнародні акти:

1. Міжнародний договір від 18 травня 1904 р. про боротьбу з торгівлею білими рабнями, із змінами, внесеними у нього Протоколом, затвердженим Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 3 грудня 1948 року;

2. Міжнародна конвенція від 4 травня 1910 р. про боротьбу з торгівлею білими рабнями, із змінами, внесеними в неї згаданим вище Протоколом;

3. Міжнародна конвенція від 30 вересня 1921 р. про боротьбу з торгівлею жінками і дітьми, із змінами, внесеними в неї Протоколом, прийнятим Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 20 жовтня 1947 року;

4. Міжнародна конвенція від 11 жовтня 1933 р. про боротьбу з торгівлею повнолітніми жінками, із змінами, внесеними в неї зазначеним Протоколом,

беручи до уваги, що в 1937 році Лігою Націй був складений проект конвенції, який розширив коло діяння зазначених вище актів,

беручи до уваги, що нові фактори, які виникли з 1937 року, роблять можливим укладення конвенції, що об'єднала б в собі названі вище акти і включала б основні положення проекту конвенції 1937 року, так само як і бажані поправки до нього.

тому Договірні Сторони погодилися з таким:

Стаття 1

Сторони в цій Конвенції зобов'язуються накладати кару на кожного, хто для вдоволення похоті іншої особи:

1) зводить, умовляє або спокушає з метою проституції іншу особу, навіть за згодою цієї особи;

2) експлуатує проституцію іншої особи, навіть за згодою цієї особи.

Стаття 2

Сторони в цій Конвенції зобов'язуються, далі, накладати кару на кожного, хто:

1) утримує будинок розпусти чи управляє ним або свідомо фінансує чи бере участь у фінансуванні будинку розпусти;

2) здає в оренду або наймає будівлю чи інше місце, або частину такого, знаючи, що вони будуть використані з метою проституції третіми особами.

Стаття 3

Оскільки це сумісно з вимогами внутрішнього законодавства, замах на вчинення будь-якого з передбачених у статтях 1 і 2 правопорушень, так само як і дії, підготовчі до вчинення таких, теж підлягають покаранню.

Стаття 4

Оскільки це сумісно з вимогами внутрішнього законодавства, навмисна участь у передбачених у статтях 1 і 2 актах також карається. Оскільки це допускається вимогами внутрішнього законодавства, акти співучасті розглядаються як окремі злочини, коли це є необхідним для запобігання безкарності.

Стаття 5

У тих випадках, коли потерпілі особи мають право на підставі внутрішнього законодавства виступати позивачами в справах, що стосуються будь-яких злочинів, передбачених цією Конвенцією, іноземці користуються цим правом нарівні з громадянами даної держави.

Стаття 6

Кожна сторона у цій Конвенції зобов'язується вживати всіх необхідних заходів для скасування або анулювання будь-якого діючого закону, постанови чи адміністративного розпорядження, на підставі яких особи, які займаються чи підозрювані в зайнятті проституцією, або підлягають спеціальній реєстрації, або повинні мати спеціальний документ, або підпорядковуються винятковим вимогам, що мають на меті контроль чи оповіщення.

Стаття 7

Вироки, винесені раніше в інших державах за злочини, передбачені даною Конвенцією, беруться до уваги, оскільки це допускається внутрішнім законодавством, для:

1) встановлення факту рецидивізму;

2) позбавлення злочинця політичних і громадянських прав.

Стаття 8

Злочини, передбачені в статтях 1 і 2 цієї Конвенції, розглядаються як злочини, що тягнуть за собою видачу, і на них поширюється будь-який договір про видачу злочинців, що був або буде укладений між будь-якими сторонами в цій Конвенції. Ті сторони в цій Конвенції, які не обумовлюють видачу злочинців існуванням про те договорів, віднині у своїх взаємовідносинах визнають злочини, передбачені в статтях 1 і 2 цієї Конвенції, злочинами, які ведуть за собою видачу. Видача провадиться згідно з законом тієї держави, до якої звернена вимога про видачу.

Стаття 9

В державах, в яких принцип видачі своїх громадян не визнається законом, громадяни, які повертаються до своєї держави після вчинення ними в іншій державі будь-якого із злочинів, зазначених у статтях 1 і 2 цієї Конвенції, підлягають переслідуванню і покаранню судом їх власної держави. Це положення не застосовується, якщо у справах такого роду, які виникають між сторонами цієї Конвенції, вимога про видачу іноземця не може бути задоволена.

Стаття 10

Положення статті 9 не застосовуються, якщо особа, обвинувачувана у вчиненні злочину, судилася в іншій державі, і в разі обвинувального вироку відбула покарання або була звільнена від покарання, або строк її покарання був скорочений відповідно до законів цієї держави.

Стаття 11

Ніщо у цій Конвенції не повинно тлумачитись як визначення ставлення цієї або іншої сторони в ній до загального питання про межі кримінальної юрисдикції відповідно до норм міжнародного права.

Стаття 12

Ця Конвенція не порушує принципу, за яким передбачені Конвенцією злочини визначаються у кожній окремій державі, так само, як винні у вчиненні їх особи переслідуються і караються за законами цієї держави.

Стаття 13

Сторони в цій Конвенції зобов'язуються виконувати, відповідно до своїх власних законів і практики, судові доручення, що стосуються передбачених у цій Конвенції злочинів.

Передача судових доручень провадиться:

1) шляхом безпосередніх зносин між судовими властями; або

2) шляхом безпосередніх зносин між міністрами юстиції двох держав чи шляхом безпосереднього звернення інших відповідних властей держави, від якої виходить доручення, до міністра юстиції держави, до якої воно звернено; або

3) за посередництвом дипломатичних чи консульських представників держави, від якої виходить доручення, державі, до якої воно звернено. Зазначений представник надсилає судові доручення безпосередньо відповідним судовим властям або ж властям, зазначеним урядом тієї держави, до якої доручення звернено, причому він одержує від цих властей безпосередньо документи, які є актом виконання судового доручення.

У передбачених у пунктах 1 і 3 випадках судові доручення надсилається в копії найвищим властям тієї держави, до якої воно звернено.

Якщо немає якої-небудь іншої угоди, судові доручення завжди складається мовою тих властей, від яких воно виходить, при неодмінній умові, що держава, до якої доручення звернено, може вимагати подання перекладу на свою мову, засвідченого тими властями, від яких доручення виходить.

Кожна сторона в цій Конвенції повідомляє кожну іншу сторону в цій Конвенції про той метод або про ті методи із згаданих вище, які вважатимуться нею прийнятними при надісланні їй судових доручень цією іншою державою.

Поки яка-небудь держава не зробить такого повідомлення, існуючий у ній порядок щодо судових доручень залишається в силі. Виконання судових доручень не може бути підставою для вимоги про відшкодування будь-яких витрат або видатків, за винятком витрат по експертизі. Ніщо в даній статті не повинно тлумачитись як зобов'язання сторін у цій Конвенції застосовувати у кримінальних справах яку-небудь форму або які-небудь методи доказу, несумісні з їх власними законами.

Стаття 14

Кожна сторона у цій Конвенції засновує і утримує орган, якому доручається координація і централізація результатів розслідування передбачених у цій Конвенції злочинів. Ці органи компілюють всю інформацію, збирану для того, щоб полегшити запобігання передбачуваним у даній Конвенції злочинам і накладання покарань за них, причому ці органи підтримують тісний контакт з аналогічними органами інших країн.

Стаття 15

Оскільки це сумісно з вимогами внутрішнього законодавства і оскільки це буде визнано бажаним властями, яким підпорядковані зазначені у статті 14 органи, ці останні передають властям, яким підпорядковані аналогічні органи в інших державах таку інформацію:

1) подробиці про кожний із передбачених у цій Конвенції злочинів і про кожний замах на вчинення такого злочину;

2) подробиці про всі випадки розшуку, а також кримінального переслідування, арешту, засудження, відмов у допущенні і висилці осіб, винних у вчиненні злочинів, передбачуваних у цій Конвенції, а також про зміну місця проживання таких осіб і будь-яку іншу корисну інформацію, що стосується їх. Повідомлювана таким шляхом інформація включає опис злочинців, їх дактилоскопічні відбитки, фотознімки, повідомлення про метод роботи, поліцейські довідки і довідки про судимість.

Стаття 16

Сторони у цій Конвенції - за посередництвом своїх урядових або приватних установ у галузі освіти, охорони здоров'я, соціального та економічного обслуговування й інших зв'язаних з ним видів обслуговування - зобов'язуються вживати або заохочувати всі необхідні заходи по боротьбі з проституцією та по поверненню і пристосуванню жертв проституції і передбачуваних у цій Конвенції злочинів до нормальних соціальних умов.

Стаття 17

Щодо імміграції та еміграції сторони в цій Конвенції зобов'язуються вживати і здійснювати всі заходи, які потрібні, згідно з зобов'язаннями, взятими ними на себе відповідно до цієї Конвенції, щоб покласти край торгівлі людьми обох статей, яка має на меті проституцію. Зокрема, вони зобов'язуються:

1) видавати всі необхідні постанови для захисту іммігрантів та емігрантів і, особливо, жінок і дітей у пунктах їхнього прибуття і відправлення, а також під час їх слідування;

2) вживати заходів для відповідного оповіщення населення про небезпеки згаданої торгівлі;

3) вживати належних заходів для забезпечення нагляду за залізничними станціями, авіапортами, портами та іншими громадськими місцями, а також на шляху слідування, для запобігання міжнародній торгівлі людьми, що має на меті проституцію;

4) вживати всіх необхідних заходів з метою повідомлення відповідних властей про прибуття осіб, які, за наявними відомостями *prima facie*, є головними винуватцями, співучасниками або жертвами цієї торгівлі.

Стаття 18

Сторони у цій Конвенції зобов'язуються - відповідно до умов, установлених їх власними законами - збирати відомості про всіх іноземців, які займаються проституцією, з метою встановлення їх особи і соціального стану, а також з метою виявлення осіб, які

спонукали їх покинути свою державу. Ці відомості сповіщаються властями держави походження зазначених осіб з метою їх наступної репатріації.

Стаття 19

Сторони у цій Конвенції зобов'язуються, відповідно до умов, установлених їх власними законами, і не скасовуючи цим переслідування або інших заходів, що викликаються порушенням цих законів, і оскільки це можливо:

1) аж до проведення остаточних заходів по репатріації бідуючих осіб, які стали жертвами міжнародної торгівлі людьми, що мають на меті проституцію, вживати належних заходів по наданню їм тимчасової допомоги і підтримки;

2) репатріювати зазначених у статті 18 осіб, якщо вони цього захочуть або якщо надійшла вимога про їх репатріацію від осіб, у чиєму розпорядженні вони перебувають, або якщо є оснований на законі наказ про їх висилку із країни. Репатріація провадиться лише після того, як досягнута угода з державою призначення про особистість і громадянство репатрійованої особи або про місце і дату їх прибуття за кордон. Кожна сторона у цій Конвенції сприяє проїздові такої особи через свою територію. У випадках, коли зазначені у попередньому абзаці особи не можуть самі відшкодувати витрат по репатріації і не мають ні чоловіка, ні рідних, ні опікуна, які заплатили б за них, витрати по репатріації до кордону, порту відправлення або авіапорту, найближчих до держави їх походження, оплачуються державою, у якій дані особи проживають, а решту зв'язаних з цим витрат бере на себе держава їх походження.

Стаття 20

Сторони у цій Конвенції вживають всіх необхідних заходів для нагляду за конторами по найму праці, якщо ці заходи ними ще не вжиті, з метою захисту осіб, які шукають роботу, особливо жінок і дітей, від небезпеки можливої їх експлуатації з метою проституції.

Стаття 21

Сторони у цій Конвенції повідомляють Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй про закони і постанови, що стосуються предмета цієї Конвенції і видані в їх державах і щороку після цього повідомляють про закони і постанови, які будуть видані у зв'язку з Конвенцією, а також про всі вжиті заходи, що відносяться до застосування цієї Конвенції. Ця інформація періодично опубліковується Генеральним Секретарем і розсилається ним усім членам Організації Об'єднаних Націй, а також державам, що не є членами Організації, яким ця Конвенція офіційно повідомляється відповідно до статті 23.

Стаття 22

Якщо між сторонами у цій Конвенції виникає спір відносно її тлумачення або застосування і якщо цей спір не може бути вирішений іншим шляхом, на вимогу будь-якої із сторін у спорі, останній передається в Міжнародний Суд.

Стаття 23

Ця Конвенція відкрита для підписання від імені будь-якого члена Організації Об'єднаних Націй, а також від імені будь-якої іншої держави, якій Економічна і Соціальна Рада надіслала відповідне запрошення. Ця Конвенція підлягає ратифікації, і акти ратифікації депонуються у Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй. Держави, згадувані у першому абзаці, які не підписали цю Конвенцію, можуть до неї приєднатися. Приєднання здійснюється депонуванням у Генерального Секретаря Організації Об'єднаних Націй акта про приєднання. У цій Конвенції слово "держава" включає всі колонії і підопічні території держави, яка підписала цю Конвенцію або приєдналася до неї, і всі території, за які дана держава несе міжнародну відповідальність.

Стаття 24

Ця Конвенція набирає чинності на дев'яностий день після дати депонування другого акта про ратифікацію або приєднання. Щодо кожної держави, яка ратифікує цю Конвенцію або приєднується до неї після депонування другого акта про ратифікацію або приєднання, ця Конвенція набирає чинності через дев'яносто днів після депонування даною державою свого акта про ратифікацію або приєднання.

Стаття 25

Після закінчення п'яти років від часу, коли ця Конвенція набере чинності, будь-яка сторона у цій Конвенції може денонсувати її письмовим повідомленням про це, адресованим Генеральному Секретарю Організації Об'єднаних Націй. Така денонсація набирає чинності щодо сторони, яка про неї заявляє, через рік після дати одержання її заяви Генеральним Секретарем Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 26

Генеральний Секретар Організації Об'єднаних Націй повідомляє всіх членів Організації Об'єднаних Націй і держави, які не є членами Організації і згадані у статті 23:

а) про акти підписання, ратифікації і приєднання, одержані відповідно до статті 23;

б) про дату, коли ця Конвенція набере чинності, відповідно до статті 24;

с) про денонсації, заяви про які одержані відповідно до статті 25.

Стаття 27

Кожна сторона у цій Конвенції зобов'язується вжити, відповідно до своєї конституції, законодавчих чи інших заходів, необхідних для того, щоб забезпечити застосування цієї Конвенції.

Стаття 28

Положення цієї Конвенції, оскільки це стосується взаємовідносин між сторонами в ній, скасовують положення міжнародних актів, згадуваних у пунктах 1, 2, 3 і 4 другого абзаца преамбули, причому кожний з цих актів вважається анульованим після того, як усі сторони в них стануть сторонами у цій Конвенції.

На посвідчення чого нижчепідписані, належним чином уповноважені відповідними урядами, підписали цю Конвенцію, відкриту для підписання в Лейк Саксес, Нью-Йорк, 21 березня тисяча дев'ятсот п'ятдесятого року; одна точно завірена копія Конвенції буде розіслана Генеральним Секретарем усім державам-членам Організації Об'єднаних Націй і всім державам, які не є членами Організації і яких стосуються положення статті 23.

Українська РСР приєдналась до Конвенції 15 листопада 1954 р. з таким застереженням по 22-й статті:

"Українська РСР вважає для себе необов'язковим положення статті 22, яка передбачає, що спори між Договірними Сторонами з питань тлумачення або застосування цієї Конвенції передаються на розгляд Міжнародного Суду на вимогу будь-якої з сторін у спорі, і заявляє, що відносно підсудності Міжнародному Суду спорів по тлумаченню або застосуванню Конвенції Українська РСР дотримуватиметься позиції, згідно з якою для передачі того чи іншого спору на вирішення Міжнародного Суду потрібна в кожному окремому випадку згода всіх сторін у спорі".

При депонуванні акта про приєднання до Конвенції представник Української РСР за дорученням Уряду УРСР заявив, що в Українській РСР усунуто соціальні умови, що породжують злочини, передбачені Конвенцією. Проте, зважаючи на міжнародне значення боротьби з такими злочинами, Уряд Української РСР вирішив приєднатися до Конвенції про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами, прийнятої на IV сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй 2 грудня 1949 р.

Конвенція набрала чинності 25 липня 1951 р. Її учасниками на 1 квітня 1958 р. були такі держави: Аргентина, Білоруська РСР, Бірма, Болгарія, Бразилія, Гаїті, Гондурас, Данія, Еквадор, Ізраїль, Індія, Ірак, Іран, Куба, Ліберія, Лівія, Люксембург, Мексика, Норвегія, Пакистан, Південно-Африканський Союз, Польща, Румунія, Союз РСР, Угорщина, Українська РСР, Філіппіни, Фінляндія, Цейлон, Чехословаччина, Югославія.

"Українська РСР у міжнародних відносинах"
Видавництво АНУ, 1959 р.